

Akademie výtvarných umění v Praze
Studijní program Výtvarná umění
Ateliér malířství II/ škola Vladimíra Skrepla

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Mraky odtáhly

Drifting clouds

Vypracoval: Ester Knapová

Vedoucí diplomové práce: doc. Vladimír Skrepl

Oponent diplomové práce: Mgr. Lenka Vítková, Ph.D.

Akademický rok 2018/2019

“Fotografie na rozdíl od filmu nebo života je bez budoucnosti a v tom tkví její patetičnost a melancholie.” (1)

“Fotografický snímek má schopnost konstatovat, toto konstatování se netýká předmětu ale času” (1)

Diplomová práce se skládá z několika velkoformátových maleb, doplněných o výběr z prací na papíře. Ačkoli obrazy vznikaly současně, každý z nich je samostatným výsledkem dlouhého procesualního hledání, jehož počátkem je vždy jedna, nebo více fotografií z osobního archivu. Tyto výchozí body jsou však ve výsledku přetvořeny do nového, již zcela imaginárního obrazu, obsahujícího pouze fragmenty původní informace. Je pro mě důležité, aby neustálé přemalovávání a hledání bylo nějakým způsobem ve výsledku viditelné a poskytovalo divákovi prostor pro vlastní čtení.

Název Mraky odtáhly jsem si vypůjčila z filmu finského režiséra Aki Kaurismakiho. Ačkoli je tematicky zcela odlišný, obsahuje jistou nepravoplánově melancholickou poetiku, dosaženou mimo jiné minimalizovaným dějem a obrazovým pojetím scén, kdy nedílnou součástí atmosféry je barva. Pohyb mraků také evokuje časovost, či změnu stavu, ať už emocionálního či světelného. Moje hledání barevnosti je ovlivněno fotografiemi a je ukotveno v jakémsi osobním systému, kdy jedna barva je odvozena od druhé a málokdy jsou postaveny do kontrastu. Na výsledných obrazech vznikají tři rozdílné světelné momenty, které mohou mít původ jak v přirozeném světle, tak v efektu vytvořeném fotografováním, jako například přexponovanost, neostrost, nebo barevný filtr.

Postupná tendence přesahovat intimní formát vedla až k těmto monumentálním rozměrům. Hlavní problém byl myslím ve zpracování tohoto formátu jako celku. Jelikož obrazy stále budují tak, že výsledek hledám teprve v průběhu, měla jsem u takto velké plochy tendenci komplikovat kompozici a ulpívat na detailech. Celkový proces prodloužilo i výraznější oddálení se od výchozí fotografie, kdy jsem pracovala mnohem více s vlastní imaginací. Proto jsem během roku začala současně s obrazy pracovat na papír, kde šlo více o rychlé zaznamenávání a hledání variant, než o samotný proces. V obrazech se objevuje práce přímo s podkladem, kdy využívám první barevnou vrstvu, nebo jen samotné plátno buď jako světelný efekt (na obraze Vánoce) nebo jako kresebnou linku, pomocí které abstrahuji jednotlivé krajinné prvky jako stébla trávy, mraky či větve. Tyto motivy se v obrazech i malbách na papíře neustále opakují v různých konstelacích, podobách a v různé míře zjednodušení. Absence horizontu, tendence uzavírat plochy do jednotlivých celků a specifické budování prostoru často stírá rozdíl mezi interiérem a krajinou a může evokovat až secesní jazyk.

V prvním ročníku se mi do rukou dostalo velké množství starých fotografií, které byly zcela neosobní. Vnímala jsem je jen jako vizuální materiál obsahující zjednodušený otisk cizí minulosti, který pro mě nebyl nijak emočně zatížen. V jistém ohledu bylo jednodušší soustředit se tak na budování samotného obrazu, který se postupně minimalizoval pouze na abstraktní tvary a světelné plochy. Přesto už v těchto pracích je pro mě patrná inklinace ke zpracovávání jakési abstraktní minulosti, i když s odstupem tuto silnou redukci chápu spíše jako hledání formálních limitů. Inspirovaná jsem byla zejména Lucem Tuymansem, Františkem Ronovským, nebo zátiším Giorgio Morandiho. Důležitá pro mě byla kniha Karla Malicha *Od tenkrát do teď tenkrát*, kde autor skrze osobitý jazyk popisuje vlastnosti světla a proporce krajiny z jeho vlastní minulosti. Ačkoli jeho vzpomínání má místy duchovní a místy

až analytický charakter, působí velice emotivně. V práci s krajinou mě nejvíce ovlivnil Peter Doig, Karin Mamma Anderson nebo Joan Mitchell.

Dlouhodobě pracuji s fotografiemi, jako prvotní inspirací, jelikož se už ze své podstaty vždy nějakým způsobem vztahují k minulosti. Především tím, že se jí pokoušejí zachovat, či reflektovat. Vědomí, že na rozdíl od obrazu, to, co je vyfotografováno muselo někdy existovat však nezaručuje nikterak intenzivnější přiblížení se konkrétní vzpomínce. Až postupné uvědomování si zacykleného zájmu o věci minulé, mi dovolilo zpracovávat čistě osobní rovinu. V mém případě nejde o vyrovnávání se se špatnou zkušeností, ale o osobní potřebu opakovaného navracení se a možná i neschopnost bezprostředně komentovat přítomnost. Malba se pro mě stala ideálním jazykem, umožňující zprostředkovávat tento svým způsobem platonický vztah ke světu. Nostalgii subjektivně chápu jako zdroj specifické imaginace, kdy skrze snahu vybavit si a uchovat, vytváříme zcela nové obrazy paměti. Je pro mě obtížné bezprostředně zhodnotit diplomovou práci jako výsledný celek. Myslím však, že komplikovanost, s jakou obrazy bezesporu vznikaly, zahrnujíc změny prostředí, různé světelné podmínky, a především celkovou dobu samotného procesu, vedla k dalšímu posunu v mém uvažování o malbě.

V současné době mě baví jistá narativnější, až ilustrativní tendence malířů jako jsou Tom Hammick, Sanya Cantarovski, nebo Florian Krewer.